

введенням в дію з 1 лютого 1928 року Адміністративного кодексу. Застосовувався він на практиці лише до кінця 30-х років. Офіційно скасований не був. В 60-х роках була зроблена друга ґрунтовна спроба кодифікації адміністративного законодавства. Членами Юридичної комісії при Раді Міністрів УРСР підготовлено проект відповідного кодексу. Прийнятий він не був. На сучасному етапі, в країні доцільно здійснити поетапну кодифікацію за окремими сферами та інститутами адміністративно-правового регулювання.

АННОТАЦІЯ

Проблема кодифікації адміністративного законодавства актуальна в наше время. Первая основательная попытка кодифікації была предпринята в 1922-1927 годах и завершилась введением в действие с 1 февраля 1928 года Адміністративного кодекса. Применялся он на практике только до конца 30-х годов. Официально отменен не был. В 60-х годах была предпринята вторая основательная попытка кодифікації адміністративного законодавства. Членами Юридической комиссии при Совете Министров УРСР подготовлено проект соответствующего кодекса. Принят он не был. На современном этапе, в стране целесообразно провести поэтапную кодифікацію за отдельными сферами и институтами адміністративно-правового регулирования.

SUMMARY

The problem of codification of the administrative legislation is rather actual nowadays. The first real attempt of codification was made in 1922-1927 and was finished by activating the Administrative code in February 1-st, 1927. It was practically used till the end of the 30-th. It wasn't officially denied. It was made the second attempt of codification of the administrative legislation in the 60-th. The project of the corresponding code was prepared by the members of the Juridical commission of Minister's Council of the USSR. It was not adopted. Nowadays, it is it is used to do the phased codification by the separate spheres and the institutes of the administrative-legal editing.

НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ АСПЕКТ ЯК ОСНОВА БОЙОВИХ МИСТЕЦТВ

Анатолій Гірак,
факультет здоров'я,
фізичної культури і спорту

*Міжнародний університет «Рівненський економіко-гуманітарний інститут»
імені академіка Степана Дем'янчука*

Моральний закон лежить в основі всіх бойових мистецтв, перешкоджаючи зведенню їх лише до голої техніки боротьби, яка може легко стати технікою вбивства. Шлях бойових мистецтв - це шлях гуманності, який містить в собі загальнолюдські цінності. Тому він набуває вартості тільки при контакт з іншими людьми. Ось чому однією із важливих умов збереження гармонії між особистістю і суспільством є взаємна повага і свідомість.

Чемність - це не формальна ввічливість. В істинному значенні цього слова вона призначена для благополуччя, благоденства, фізичного і духовного спокою інших людей. Згідно вчення великого китайського філософа-практика Конфуція, чемність і повага до іншої людини є тим, що дозволяє цивілізованим народам керувати варварами. Він також говорив, що без знання ритуалу і правил етикету неможливо розраховувати на успіх. Багато висловлювань Конфуція мають особливе значення для тих хто займається бойовими мистецтвами. Він зауважує, що якщо людина смілива, але не чемна, то її недолюблюють, що любов до сили без любові до знань веде до божевілля, а любов до сміливості без любові до вчення - до безладдя.

Воїн живе в постійній небезпеці, де потрібні такі якості, як сила і сміливість, але світ зневажає грубих і неприємних людей, які покладаються тільки на ці якості. Звідси така неприязнь до тих молодих практиків бойових мистецтв, які застосовують своє вміння

заяжуючи пересічних громадян, демонструючи свою перевагу. Вони забувають головне правило всіх бойових мистецтв: «Бойове мистецтво розпочинається і закінчується чемністю, а правила етикету повинні виконуватися неухильно».

Зрозуміло, що концепція «утримання від насильства» не є виключно належністю бойових мистецтв. Від моральних аксіом відштовхувалися відомі філософсько-релігійні системи Сходу (і, звичайно, не тільки Сходу). Ця ступінь особливо важлива для розвитку учня так як вона показує духовну готовність слідувати «шляхом». На превеликий жаль, вищезгадана концепція на шляху бойових мистецтв є найважчою у подоланні. Тому, що цей шлях більш за все наповнений спокусами егоїстичного самоствердження за рахунок придушення слабших. Ось чому старі майстри, носії традиції, невтомно проповідували мораль за допомогою різних повчальних і доступних всім легенд і притч. Їх сюжети і образи допомагали швидше усвідомлювати і засвоювати різницю між добром і злом, сіючи зерна духовності в серцях послідовників традиції.

Потрібно врахувати те, що існувала ще філософська традиція, де проблеми моралі знаходили більш складніші вирішення, як би «по той бік добра і зла», а самі категорії виявлялися більш рухливими, динамічними, внутрішньосуперечливими, взаємообумовленими. Але для усвідомлення реальної складності моральної проблематики потрібна була певна зрілість. На першому ж етапі важливою була саме чіткість критеріїв для визначення морального і аморального. Відмінність між ними повинна була масовою свідомістю охоплена відразу ж, таким чином сприяючи регулюванню поведінки людини в суспільстві.

Завжди слід пам'ятати, що пошук добра і справедливості, якій увінчується прозрінням вищих моральних ідеалів, все таки несе в собі відбиток традиційно східного світосприйняття. Яке в багатьох суттєвих моментах відрізняється від моральних ідеалів християнської традиції. На Сході, зокрема в буддійській традиції, існував свій «сценарій» дії закону моралі. Карма заключала в собі боротьбу добра і зла, як деякий космічний ряд, і в структуру всієї світобудови, яка існує завдяки дії природних першооснов (стародавня концепція «їнь-янь»). В результаті боротьба добра і зла в житті людей зростала до масштабів всього універсума, а дотримання морального закону ставало способом знаходження вищої гармонії робило поведінку людини так би мовити природно, спонтанно моральною, хоча наступне усвідомлення зробленого в підсумку базувалося на чітких критеріях розмежування добра і зла, хорошого і поганого, морального і аморального.

Ця особливість східного світосприйняття, мабуть, найбільш наочно проявляється в традиції бойових мистецтв. Адже воїн в критичній ситуації повинен діяти так швидко, що усвідомлено зробити оцінку результатів своїх дій, в тому числі з моральної позиції, він не має можливості. В той же час належність його до бойових мистецтв покладає на нього певні моральні зобов'язання.

Таким чином, як ми бачимо, закон моралі в бойових мистецтвах Сходу проявляється ніби на двох рівнях. В плані соціальної практики він регулюється моральними кодексами і етикою поведінки. На рівні ж філософського усвідомлення його категорії виростають до космічних масштабів, реалізуючись в ідеалах «природної» гармонії і справедливості. Між цими рівнями, розуміється, немає жорсткого і однозначного зв'язку, але більш високий рівень в традиційній культурі задавав загальний світоглядний контекст і орієнтацію для моральної оцінки конкретних дій. Міркуючи про це, неможливо не замислитися над сучасними проблемами, з якими зіштовхнулася традиційна культура, вступивши в діалог із західною цивілізацією та її системою цінностей.

Звичайно, мова йде не про ідеали західного спорту як такі, а про реальне спортивне життя, яке все більше і більше зазнає розгінного впливу комерції і великої політики. Адже вже ні для кого не секрет (маємо на увазі пересічних громадян, не кажучи вже про професійних спортсменів), що написані на прапорі спорту шляхетні ідеали все більше затуляються нездоровою конкуренцією. Сильніші рвуться до перемоги, слави, престижу, грошей, збуджуючи заздрість (а то і ненависть) суперників. Вони травмують свого супротивника, але суддям важко зафіксувати ці порушення або кваліфікувати їх як заборонені. Існують інші нечесні шляхи забезпечення переваги над суперниками. Спортсмени приймають заборонені медичні препарати, які різко підвищують на певний час функ-

ціональні можливості організму, але, нажал, призводять до його руйнування. Як вище-перераховані так й інші антигуманні методи отримання лідерства підточують моральні засади спорту вищих досягнень. Схожих небезпек не можуть уникнути і східні єдиноборства що в нас культивуються. Особливо ті в яких сильно розвинене спортивне спрямування. Не можна самозаспокоюватися думаючи, що збереження в них рудиментів традиції досить для вирішення вищезгаданих проблем. Елементи ритуалу, які колись були сповнені глибокого духовного змісту, але будиши відірваними від свого культурного ґрунту - формалізуються. Їх зміст вихолощується, а то і спотворюється, перетворюючись у зручну мішень для тенденційної критики. Так чи інакше традиційні елементи східного ритуалу і правил етикету уже не можуть бути надійним регулятором моральної поведінки практиків бойових мистецтв. Разом з тим східні єдиноборства, що культивуються в нас є все-таки своєрідним «вікном» в культуру Сходу. Вивчення ж витоків і найвищих досягнень культурної традиції може бути великою темою для роздумів, та певними стимулами для перебудови свідомості кожного практика. Якщо ж для західного спорту і неприпустимі ідеали «до» («шляху») в тому вигляді, в якому вони культивуються в східних бойових мистецтвах, то принаймні потрібно зробити спроби пошуку в спорті чогось рівносильного за впливом на душі людей.

Суперечлива і безперспективна також сучасна практика навчання так званого рукопашного бою. Якщо ухил робиться тільки на техніку, то сама по собі вона безвідносна до моралі. В ідеалі тут моральні поняття проростають в категорію патріотизму, де знаходить, зокрема, виправдане справедливе насилля над ворогами батьківщини. Але патріотична позиція, яка безумовно містить загальнолюдські цінності, все ж «часткова», тому що відображає інтереси окремих націй і держав (а то і груп людей), які можуть вступати в конфлікт. Не випадково життєва необхідність мирного співіснування витискує ідеологію конфронтації, створюючи одночасно безумовний приклад загальнолюдських, в тому числі моральних цінностей над вузьконаціональними, державними або релігійними.

Всім відомо, що мораль є однією із форм суспільної свідомості. Вона зародилася разом із людиною і формувалася одночасно з розвитком людського суспільства. Можливо, що перші прописки моралі зародилися ще на зорі людства, тоді, коли під час бою хтось із наших пращурів зупинив свій кий занесений для удару і пожалів свого ворога, зробивши таким чином перший крок у духовному розвитку людства і своєму особистому. Хто зна? Але мораль вела перших напівтварин і напівлюдей у світ людини. Майбутнє людства може бути лише за суспільством високоморальних людей.

Система підготовки в бойових мистецтвах є складною та багатоступінчатою і тому кожний крок на незкінченному Шляху Знань для всіх послідовників - це нова сходинка. Яка так само як і попередня містить в собі релігійну філософію, безпосередню практику бойових мистецтв і моральний спосіб життя, але вже на значно вищому рівні. В бойових мистецтвах розум - це не що інше як ще один м'яз і ви повинні відноситися до нього належним чином. Важкими, а інколи болючими вправами учні роблять своє тіло сильним, гнучким і розслабленим. Теж саме їм пропонується зробити зі своїм розумом. Ця точка зору є унікальною особливістю школи традиційного карате Фудокан. В той час як звичайні види спорту і спортизовані бойові мистецтва відносяться до ментальної активності як до чогось, що немає ніякого відношення до фізичної активності, Фудокан розглядає їх як одне ціле. Приймаючи цю точку зору і навчаючись підкоряти свою свідомість такій само жорсткій дисципліні, якій підкоряєте тіло, студенти які вивчають карате Фудокан роблять найголовніший крок у розвитку своїх ментальних здібностей.

Для розвитку ментальної сили їм пропонується на початку прості завдання. Будучи простими вони проте є дуже ефективними і повинні постійно практикуватися так як суть їх полягає в розумінні свого оточення. Для початку студентам пропонується почати цей тренінг із того, щоб на мить зупинитися і оглядітися довкіль. Потім поставити собі питання як багато із того що вони бачать, вони розуміють? Чи знають вони призначення того що їх оточує, його будову і як воно працює? І тут не важливо де вони перебувають в цей час у себе в кімнаті, на вулиці чи в аудиторії. Вони повинні постійно шукати мальнькі

інтелектуальні проблеми, а потім їх вирішувати. Окрім того, що ця вправа розширює їх знання, вона має ще і побічний ефект. Так як вона покращує їх просторову орієнтацію, а це в свою чергу має колосальне значення в будь-якому поєдинку, особливо як що на вас напали декілька супротивників.

Для того щоб збільшити ментальну силу студентам пропонується думати про предмет, а для досягнення ментальної гнучкості - їм необхідно думати про різні предмети. Хорошим методом є читання різної енциклопедичної літератури. Саме різної! Все це має доповнюватися читанням газет і журналів різних країн, а також прогляд різноманітних телепередач. Такий проект заставляє їх розглядати велизну кількість тем із різних точок зору.

Прекрасний тест - це мистецтво дискусії, так як така ментальна вправа значно збільшує силу і гнучкість їх розуму. Тому студенти повинні з незмінною постійністю приймати участь у дискусіях на задані теми.

АНОТАЦІЯ

Основа бойових мистецтв - бути носієм знань, системою виховання людини і вченням, що запобігає розповсюдженню насильства, як одного із проявів загальнолюдського та загальнопланетного зла.

ANNOTATION

The base of mortal arts is to be a bearer of knowledge, to be a system of people education. Apprentice, which prevent the spreading of violence as one of the manifests of common to all mankind and planet evil.

ЛІТЕРАТУРА

1. Донн Ф. Дрэггер «Современные будзюцу и будо», Москва, 1998.- 368 с.
2. Дайсэцу Судзуки «Основы Дзэн-Буддизма», Бишкек, 1993, - 672 с.
3. Ilija Jorga «Tradicionalni Fudokan karate. Moj put», Beograd, 1998. - 180 с.

ТЕНДЕРНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ДІВЧАТ-ПІДЛІТКІВ В УМОВАХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ (ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ)

Зубілевич М.І.,

аспірант кафедри теорії
і методики виховання

Рівненський державний гуманітарний університет

Однією з характерних ознак розвитку світового співтовариства в останні десятиліття є посилення уваги до жіночих проблем. Про це, зокрема, свідчить визнання прав жінок як винятково важливої складової частини прав людини, розробка та прийняття Конвенції ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації жінок (1979), проведення міжнародних конвенцій, присвячених розгляду питань становища жінок у суспільстві.

У зв'язку з посиленням жіночого руху в органах державного управління країн Заходу з'являються структури, на які покладається обов'язок захищати права жінок, зростає кількість жіночих неурядових організацій, об'єднань, наукових центрів, що досліджують жіночі проблеми, а також проблеми емансипації дівчат-підлітків.

Світова педагогічна думка пропонує системи, в яких закладено і апробовано часом вирішення питань освіти і виховання жінок. Для нас особливе значення має аналіз становлення та розвитку системи гендерного виховання у Великій Британії, що зумовлено двома групами факторів: 1) культурно-історичні, що визначають спільність позицій цих держав (високий рівень європейської освіти, традиційність зв'язків, подібність поглядів на роль жінок в суспільстві в різні періоди реформування системи народної освіти і суспільства в цілому, виділення гуманізуючої ролі жінки в розвитку цивілізації); 2) національно-психологічні, що відображають характерний для обох країн образ волелюбної,